

III. A stratégia célja

A civil szervezetek számára elsődleges stratégiai cél a nyelv minél teljesebb jogi elismerése, hosszú távon társhivatalos nyelvvé tétele, a nyelvi hátrányok felszámolása; az asturiasi Akadémia szintén magáénak tekinti a jogi hátrányok felszámolását, de valójában tevékenysége elsősorban standardizálásra, normateremtésre irányul. A nyelv társadalmi presztízisének megteremtése, további nyelvvésztés megakadályozása, revitalizációja majdnem teljesen elsikkad.

IV. Szerkezeti felépítés

Mivel nincs egységes nyelvstratégia, szerkezeti felépítés sem állapítható meg.

V. Intézkedési területek

A különböző szervezetek aktivitása nincs eléggé összehangolva és nem tűnik elég hatásosnak. Az asturiasi állami szervek kizárólag asztúr nyelvről beszélnek (és néha gallegóról, néha viszont azt is egybemossák az asztúrral), szisztematikusan elkerülik a leóni nyelv kérdését.²² Állami intézkedések elsősorban jogalkotás, oktatás, névhasználat területén történnek (a földrajzi névhasználatot a 2003–2007-es nyelvfejlesztési terv feladata volt rendezni); média némi állami támogatással működik. León-Kasztília tartományban kizárólag civil szervezetek foglalkoznak a kérdéssel, az állami szervek teljesen negligálják a nyelvet. Követhető, szakterületekre bontható intézkedések itt nem történnek, ennek is a következménye, hogy a kialakuló asturiasi és leóni nyelvi norma némileg eltérő lesz.

22 Sánchez Prieto 2008: 149–151.

VI. Ütemterv

Részletes ütemterv nem létezik, de egyes feladatokat Asturiasban időnként határidőket megszabva jelölnek ki.²³

VII. Feladat- és hatáskörök

A nyelvi törvényhozás Asturias autonóm tartomány hatáskörébe van sorolva, de az Academia de la Llingua Asturiana (ALLA) a kormányzatot ez ügyben tétlenséggel vádolja.²⁴ A nyelvtervezés tudományos feladatai, a korpuszképzés az ALLA hatáskörébe esik. Az oktatás a kormányzat és az önkormányzatok felügyelete alatt (sokszor akadályoztatása mellett) lényegében az iskolákra van bízva, a legnagyobb aktivitást a nyelv védelme, fejlesztése, revitalizálása tekintetében civil szervezetek fejtik ki.

Az asturiasi 1/1998. tartományi törvény a következő konzultatív szerveket nevesíti: Universidad de Oviedo, Academia de la Llingua, Junta de Toponimia del Principado de Asturias, Real Instituto de Estudios Asturianos.²⁵

Leónban hatáskörök nem állapíthatók meg; az Instituto Castellano y Leonés de la Lengua törvényi feladata szerint a spanyol (= kasztíliai) nyelv terjesztésével foglalkozik, bár tényleges tudományos kutatása a leóni nyelv múltjára is irányul.²⁶

VIII. Felügyelet, fenntartás és megújítás

Semmiféle felügyeleti rendszer, monitoring,²⁷ újratervezés nincs.

23 Sánchez Prieto 2008: 151.; García Gil 2008: 21.: 2003–2007. évi terv a nyelvhasználat meg-
alapozására.

24 ALLA 2002.

25 Ley 1/1998, de 23 de marzo, de uso y promoción del bable/asturiano. 16–18. § https://www.boe.es/diario_boe/txt.php?id=BOE-A-1998-10126 (letöltés időpontja: 2023. 11. 17.).

26 <https://www.ilcyl.com/> (letöltés időpontja: 2023. 11. 16.).

27 ALLA 2002. ezt hivatalosan is panaszolta.

IX. Összehasonlítás, esetleges kitekintés

Egy ennyire következetlen és hiányos nyelvi stratégiát rendkívül nehéz összevetni a magyarral, tanulságokat pedig végképp nem lehet belőle levonni: hiszen az, hogy a létező intézkedések nem elegendőek, még nem ad útmutatást arra, hogyan használhatnók fel a tapasztalatokat. Az asztúr-leóni nyelvet sújtó számos probléma gyökeresen eltér a magyar helyzettől: önálló nyelv volta is vitatott, mind az állam, mind a beszélők egy része csak dialektusnak tekinti; az állami szervek részéről való negligálás, ha nem ellenséges hozzáállás pedig jórészt annak köszönhető, hogy a spanyol és a régebben elismert kisebbségi nyelvek (baszk, katalán) közti állandó feszültség végtelen elszennvedője, mivel a spanyol nyelvpolitikának az utóbbiakkal szembeni, ma már inkább defenzív elutasítása rá is kiterjed, viszont nincs meg az a társadalmi támogatottsága, presztízse, szervezett védelme, ami amazoknak megvan. Másrészt alighanem a spanyol (kasztíliai) nyelvpolitika elsődleges normateremtő és korpuszképző irányultságának hatása alatt áll, ezért az asztúr-leóni nyelvi tervezés is szinte csak ezekre a területekre koncentrál. Noha a magyar nyelvi tervezésben alighanem jó lenne némileg erősíteni ezeket a területeket, ez a fajta kizárólagosság nyilvánvalóan rossz példa lenne, a mi számunkra alkalmazhatatlan, elvetendő gyakorlat.

Felhasznált irodalom

- ALLA 2002. *Informe sobre la represión y non reconocencia de los derechos lingüísticos n'Asturies*. Academia de la Llingua Asturiana, Uviéu [Oviedo], 2002.
- Basque Country. Euskal Kultur Erakundea. <https://www.eke.eus/en/kultura/basque-country> (letöltés időpontja: 2023. 11. 28.).
- Bonell Colmenero 2010. Bonell Colmenero, Ramón: Los decretos de Nueva Planta. *Saberes*, 8. (2010) 1–38.
- Caddeo 2013. Alessio Caddeo: *Secesionismo lingüístico en España: el caso del blaverismo*. Tesi di laurea. Università Ca'Foscari, Venezia, 2013.

- Casado Velarde 2011. Casado Velarde, Manuel: Spain, a plurilingual state: Spanish and other official languages. In G. Stickel (ed.). *National, regional and minority languages in Europe*. Lang, Frankfurt, 2011.
- Catalan Language*. Generalitat de Catalunya. <https://llengua.gencat.cat/en/el-catala/coneixement-i-us/> (letöltés időpontja: 2023. 09. 07.).
- Enquesta 2021. *Enquesta. Coneixement i ús social del valencià. Síntesi de resultats*. Generalitat Valenciana, València, 2021.
- Euskalterm*. Terminologia banki publikoa. <https://www.euskadi.eus/euskal-term/> (letöltés időpontja: 2023. 12. 12.).
- Euskara, the basque language*. Euskal Kultur Erakundea. <https://www.eke.eus/en/kultura/euskara-the-basque-language> (letöltés időpontja: 2023. 11. 28.).
- García Gil 2008. García Gil, Héctor: *Asturian-leonese: Linguistic, Sociolinguistic and Legal Aspects*. CIEMEN, Barcelona, 2008.
- Gorrochategui–Lakarra 2013. Gorrochategui, Joaquin – Lakarra, Joseba: Why Basque cannot be, unfortunately, an Indo-European language. *Journal of Indo-European Studies* 41. (2013) Issue 1–2., March 2013, 203–237.
- Győri Szabó 2004. Győri Szabó Róbert: Katalónia, Baszkföld, Galícia autonómiája. *Magyar Kisebbség* 9. (2004) 1–2. sz. 497–528. https://epa.oszk.hu/02100/02169/00025/pdf/2004_1-2_28_497-528_gyori.pdf (letöltés időpontja: 2023. 11. 29.).
- Hargitai 2014. Hargitai Evelin Gabriella: *A mirandai nyelv helyzete. Két- és többnyelvűség egy észak-portugáliai kisebbségi közösségben*. PhD értekezés, ELTE, Budapest, 2014.
- Heap 2008. Heap, David: The Linguistic Atlas of the Iberian Peninsula (ALPI): A geolinguistic treasure ‘lost’ and found. *Toronto Working Papers in Linguistics*, 27. (2008) 87–96. <https://twpl.library.utoronto.ca/index.php/twpl/article/view/6165/3154> (letöltés időpontja: 2023. 11. 18.).
- History of euskara*. Euskal Kultur Erakundea. <https://www.eke.eus/en/kultura/euskara-the-basque-language/history-of-euskara> (letöltés időpontja: 2023. 11. 29.).
- Horváth 2013. Horváth Krisztián: Virtualizálódó gallego. *Nyelv és Tudomány*. <https://www.nyest.hu/hirek/virtualizalodo-gallego> (letöltés időpontja: 2023. 09. 12.).

- Hualde–Zuazo 2007. Hualde, José Ignacio – Zuazo, Koldo: The standardization of the Basque language. *Language Problems and Language Planning*, 31. (2007) 2. sz. 143–168.
- Informe 2020. *Informe de política lingüística 2020*. Generalitat de Catalunya, Barcelona, 2020. <https://llengua.gencat.cat/web/.content/documents/informepl/arxius/ipl2020-es.pdf> (letöltés időpontja: 2023. 11. 27.).
- Izagirre–Alonso 2021. Izagirre, Neskuts – Alonso, Santos: Evolution: On the origin of Basques. *Current Biology*, 3. (2021) 10. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.cub.2021.03.075> <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0960982221004486#bib1> (letöltés időpontja: 2023. 11. 29.).
- Kiss 1999. Kiss Sándor: Katalán. In Fodor István (szerk.): *A világ nyelvei*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1999. 680–684.
- Llompарт 1965. Llompарт, Gabriel: La Real Cédula de 1768 sobre la difusión del castellano y su repercusión en la diócesis de Mallorca. *Boletín de la Sociedad Arqueológica Luliana*, 33. (1965) No. 801–803., 357–448.
- Loureda Lamas et al. 2022. Óscar Loureda Lamas, Óscar – Moreno-Fernández, Francisco – Álvarez Mella, Héctor: Spanish as a heritage language in Europe: a demolinguistic perspective. *Journal of World Languages* 9. (2023) 27–46. DOI: 10.1515/jwl-2022-0059
- Menéndez Pidal 1906. Menéndez Pidal, Ramón: *El Dialecto Leonés*. 1906. (ed. facsímile: Ediciones El Búho Viajero, León, 2006).
- Moreno Fernández–Otero Roth 2006. Moreno Fernández, Francisco – Otero Roth, Jaime: *Demografía de la lengua española*. Instituto Complutense de Estudios Internacionales, Madrid, 2006.
- Nagy 2019. Nagy Noémi: *A hatalom nyelve – a nyelv hatalma. Nyelvi jog és nyelvpolitika Európa történetében*. Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2019.
- Nandi 2017. Nandi, Anik: Language Policies and Linguistic Culture in Galicia. *LaborHistórico*, 3. (2017) 2. sz. 28–45.
- Nebrija 1492. Nebrija, Antonio de: *Gramática de la lengua castellana*. K.n., Salamanca, 1492. <https://www.loc.gov/item/2021667003/> (letöltés időpontja: 2024. 05. 23.).
- Nemes 2014. Nemes Krisztina: Aragónia és Katalónia között. *Öt Kontinens* 11. (2013) 271–282.

- Nemes 2015. Nemes Krisztina: Függetlenség, állam, nyelv Katalónia különös esete. *Létiünk*, 45. (2015) 2. sz. 117–128.
- Normas ortográficas del gallego-asturiano. Academia de la Llingua Asturiana, Uviéu [Oviedo], 2007.
- Pla d'Actuacions en Matèria de Política Lingüística per al Quinquenni 2016-2021. Consell Social de la Llengua Catalana. 2021. <https://www.caib.es/govern/sac/fitxa.do?codi=2724109&coduo=343369&lang=ca> (letöltés időpontja: 2023. 08. 30.).
- Ramallo 2018. Ramallo, Fernando: Linguistic diversity in Spain. In W. Ayres-Bennett – J. Carruthers (eds.): *Manual of Romance Sociolinguistics*. De Gruyter, Berlin, 2018. 462–493. doi: 10.1515/9783110365955-018
- Recalde Fernández 2016. Recalde Fernández, Montserrat: A contribución da inmigración ao multilingüismo do Estado español. In Recalde Fernández, Montserrat – Silva Domínguez, Carme (eds.): *Ser inmigrante en tempos de crise: Unha ollada multidisciplinar*. Servizo de Publicacións e Intercambio Científico da Universidade de Compostela, Santiago de Compostela, 2016. 161–198. DOI: <http://dx.doi.org/10.15304/9788416533015>
- Sánchez Prieto 2008. Sánchez Prieto, Raúl: La elaboración y aceptación de una norma lingüística en comunidades dialectalmente divididas: el caso del leonés y del frisio del norte. In Sánchez Prieto, Raúl – Veith, Daniel – Martínez Areta, Mikel (eds.): *Mikroglottika Yearbook 2008*. Peter Lang, Frankfurt, 2008. 145–154.
- Sipos 2003. Sipos Katalin: Katalónia: az autonómia-statútum 2006-os reformja: történelmi előzmények, jogi háttér. *Kisebbségkutatás*, 22. (2003) 1. sz. 60–90.
- Situació de la llengua. Generalitat de Catalunya. <https://llengua.gencat.cat/ca/pactenacionalperlallengua/situacio-de-la-llengua/> (letöltés időpontja: 2023. 09. 07.).
- The Basque Language Gains Speakers, but No Surge in Usage. *Basque Tribune*. May 18 2023 <https://basquetribune.com/the-basque-language-gains-speakers-but-no-surge-in-usage/> (letöltés időpontja: 2023. 11. 28.).
- The population of the Basque Country grew by 5,096 people in the first half of 2022*. Press Release 27/06/2023 MUNICIPAL STATISTICS ON INHABITANTS.

01/07/2022. https://en.eustat.eus/elementos/ele0021000/ti_the-population-of-the-basque-country-grew-by-5096-people-in-the-first-half-of-2022/not0021048_i.html (letöltés időpontja: 2023. 11. 28.).

Villalba Lava 2022. Villalba Lava, Mercenario: Documento: “Cese la práctica de motivar las sentencias”. Real cédula de Carlos III de 1768. *Anuario de la Facultad de Derecho. Universidad de Extremadura*, 38. (2022) 841–847. DOI: 10.17398/2695-7728.38.841

World Atlas of Languages. UNESCO https://en.wal.unesco.org/discover/languages?text=basque&sort_by=title (letöltés időpontja: 2023. 11. 28.).

Jogi források

Constitución de la República Española, 9 de diciembre de 1931. 4. §, 50. § https://www.congreso.es/docu/constituciones/1931/1931_cd.pdf

Constitución Española. «BOE» núm. 311, de 29/12/1978. <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-1978-31229> (letöltés időpontja: 2023. 11. 10.).

Constitution of the Republic of the Philippines. <https://www.officialgazette.gov.ph/constitutions/1987-constitution> (letöltés időpontja: 2023. 11. 20.).

Decreto 1433/1975, de 30 de mayo.

<https://www.boe.es/buscar/doc.php?id=BOE-A-1975-13948> (letöltés időpontja: 2023. 11. 22.).

Decreto 2929/1975, de 31 de octubre. https://www.boe.es/diario_boe/txt.php?id=BOE-A-1975-23450 (letöltés időpontja: 2023. 11. 22.).

Decreto 86/1997, de 15 de abril, por el que se regula el proceso de normalización del uso del euskera en las administraciones públicas de la Comunidad Autónoma de Euskadi. <https://www.legegunea.euskadi.eus/eli/es-pv/d/1997/04/15/86/dof/spa/html/webleg00-confich/es/> (letöltés időpontja: 2024. 05. 07.).

Decreto 23/2022, de 22 de abril. <https://laadministracionaldia.inap.es/noticia.asp?id=1222527> (letöltés időpontja: 2023. 11. 22.).

Estatut d'autonomia de Catalunya. Edició 2016. Parlament de Catalunya, Barcelona, 20165. <https://www.parlament.cat/document/cataleg/48089.pdf> (letöltés időpontja: 2023. 11. 27.).

- Estatutos y Reglamento de la Asociación de Academias de la Lengua Española. Medellín, 2007. https://www.asale.org/sites/default/files/Estatutos_ASA-LE_2007.pdf (letöltés időpontja: 2023. 11. 18.).
- Euskararen Erabilera Normalizatzeko. Plana. Etxepare Euskal Institutua. VI. plangintzaldia, 2018–2022. https://www.etxepare.eus/media/uploads/artxibo/euskararen_erabilera_plana_vi__plangintzaldia_etxepare.pdf (letöltés időpontja: 2023. 12. 14.).
- Euskaren agenda estrategikoa 2021–2024. https://www.euskadi.eus/contenidos/informacion/euskara_agenda_estrategikoa/eu_def/adjuntos/EuskararenAgendaEstrategikoa_2021-2024_EUS_online.pdf (letöltés időpontja: 2023. 12. 12.).
- Eusko Jaurlaritza, Kultura Saila. Euskararen erabileraren normalizazioa herri administrazioetan. III. Plangintzaldia (2003–2007). https://www.euskadi.eus/eusko-jaurlaritza/contenidos/documentacion/azter27_1_ej_08_10/eu_ej/azter27_1_ej_08_10.html (letöltés időpontja: 2023. 12. 14.).
- Eusko Jaurlaritzan euskararen erabilera normalizatzeko plana: IV. plangintzaldia (2008–2012) = Plan de normalización del uso del euskera en el Gobierno Vasco: IV periodo de planificación (2008–2012) <https://www.euskadi.eus/gobierno-vasco/-/libro/eusko-jaurlaritzan-euskararen-erabilera-normalizatzeko-plana-iv-plangintzaldia-2008-2012-plan-de-normalizacion-del-uso-del-euskera-en-el-gobierno-vasco-iv-periodo-de-planificacion-2008-2012/> (letöltés időpontja: 2023. 12. 14.).
- Gizarte Urgazpenerako Foru Erakundean (GUFE). Euskararen Erabilera Normalizatzeko Plana. V. plangintzaldia 2013–2017. [https://ifas.bizkaia.eus/fitxategiak/dokumentuak/artxiboak/TABLON%20DE%20ANUNCIOS/JG23-12/C2_ANEXO%201_V%20EUSKARA%20PLANA%20\(eusk\).pdf?hash=95be16911645648aec13414aaafaf2e4](https://ifas.bizkaia.eus/fitxategiak/dokumentuak/artxiboak/TABLON%20DE%20ANUNCIOS/JG23-12/C2_ANEXO%201_V%20EUSKARA%20PLANA%20(eusk).pdf?hash=95be16911645648aec13414aaafaf2e4) (letöltés időpontja: 2023. 12. 14.).
- Hizkuntza Normalizazioa Eusko Jaurlaritzan. <https://www.euskadi.eus/5-eusko-jaurlaritzan-euskararen-erabilera-normalizatzeko-plan-nagusia/web01-ejeduiki/eu/> (letöltés időpontja: 2023. 12. 05.).
- Ley de Instrucción Pública de 9 de septiembre de 1857. http://personal.us.es/alporu/historia/ley_moyano_texto.htm (letöltés időpontja: 2023. 11. 19.).

Ley 14/1970, de 4 de agosto.

<https://www.boe.es/buscar/doc.php?id=BOE-A-1970-852> (letöltés időpontja: 2023. 11. 22.).

Ley 10/1982, de 24 de noviembre.

<https://www.boe.es/buscar/pdf/2012/BOE-A-2012-5539-consolidado.pdf> (letöltés időpontja: 2023. 11. 22.).

Ley 3/1983, de 15 de junio.

<https://www.boe.es/buscar/pdf/1983/DOG-g-1983-90056-consolidado.pdf> (letöltés időpontja: 2023. 11. 22.), https://www.lingua.gal/a-secretaria-xe-ral/lexislacion/_/lexislacion_0018/lei-31983-15-xuno-normalizacion-linguistica-dog-num-84-14-xullo-1983 (letöltés időpontja: 2023. 08. 17).

Ley 4/1983, de 23 de noviembre.

<https://www.boe.es/buscar/pdf/1984/BOE-A-1984-1851-consolidado.pdf> (letöltés időpontja: 2023. 11. 22.).

Ley 7/1983, de 18 de abril.

<https://www.boe.es/buscar/doc.php?id=BOE-A-1983-13658> (letöltés időpontja: 2023. 11. 22.).

Ley 3/1986, de 19 de abril.

<https://www.boe.es/buscar/doc.php?id=BOE-A-1986-19091> (letöltés időpontja: 2023. 11. 22.).

Ley Foral 18/1986, de 15 de diciembre.

<https://www.boe.es/buscar/pdf/1987/BOE-A-1987-1257-consolidado.pdf> (letöltés időpontja: 2023. 11. 22.).

Ley 7/1991, de 21 de marzo.

<https://www.boe.es/buscar/doc.php?id=BOE-A-1991-7354> (letöltés időpontja: 2023. 11. 21.).

Ley 1/1998, de 7 de enero.

<https://www.boe.es/buscar/pdf/1998/BOE-A-1998-2989-consolidado.pdf> (letöltés időpontja: 2023. 11. 22.).

Ley 1/1998, de 23 de marzo.

https://www.boe.es/diario_boe/txt.php?id=BOE-A-1998-10126 (letöltés időpontja: 2023. 11. 17.).

Ley 1/1998, de 4 de junio.

https://www.boe.es/diario_boe/txt.php?id=BOE-A-1998-20054 (letöltés időpontja: 2023. 11. 22.).

Ley 7/1998, de 16 de septiembre.

<https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-1998-24262> (letöltés időpontja: 2023. 11. 22.).

Ley 12/2002, de 11 de julio.

<https://www.boe.es/buscar/pdf/2002/BOE-A-2002-15545-consolidado.pdf> (letöltés időpontja: 2023. 11. 17.).

Ley 3/2013, de 9 de mayo.

<https://www.boe.es/buscar/doc.php?id=BOE-A-2013-6103> (letöltés időpontja: 2023. 11. 17.).

Ley 1/2024, de 27 de junio.

<https://www.boe.es/buscar/doc.php?id=BOE-A-2024-16511> (letöltés időpontja: 2024. 11. 01.).

Ley Orgánica 3/1979, de 18 de diciembre. <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-1979-30177> (letöltés időpontja: 2023. 11. 17.).

Ley Orgánica 4/1979, de 18 de diciembre. <https://www.boe.es/buscar/doc.php?id=BOE-A-1979-30178> (letöltés időpontja: 2023. 11. 17.).

Ley Orgánica 1/1981, de 6 de abril, de Estatuto de Autonomía para Galicia. <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-1981-9564> (letöltés időpontja: 2023. 11. 17.).

Ley Orgánica 7/1981, de 30 de diciembre. <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-1982-634> (letöltés időpontja: 2023. 11. 17.).

Ley Orgánica 5/1982, de 1 de julio. <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-1982-17235> (letöltés időpontja: 2023. 11. 17.).

Ley Orgánica 13/1982, de 10 de agosto. <https://www.boe.es/buscar/doc.php?id=BOE-A-1982-20824> (letöltés időpontja: 2023. 11. 17.).

Ley Orgánica 2/1983, de 25 de febrero. <https://www.boe.es/buscar/doc.php?id=BOE-A-1983-6316> (letöltés időpontja: 2023. 11. 17.).

Ley Orgánica 6/2006, de 19 de julio. <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2006-13087> (letöltés időpontja: 2023. 11. 17.).

- Ley Orgánica 1/2007, de 28 de febrero. <https://www.boe.es/eli/es/lo/2007/02/28/1/> con (letöltés időpontja: 2023. 11. 27.).
- Ley Orgánica 5/2007, de 20 de abril, de reforma del Estatuto de Autonomía de Aragón. <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2007-8444> (letöltés időpontja: 2023. 11. 17.).
- Ley Orgánica 14/2007, de 30 de noviembre, de reforma del Estatuto de Autonomía de Castilla y León. <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=-BOE-A-2007-20635> (letöltés időpontja: 2023. 11. 17.).
- Plan General de Promoción del Uso del Euskera. https://www.euskara.euskadi.eus/contenidos/informacion/941/es_2383/adjuntos/ebpn14gzt.pdf (letöltés időpontja: 2023. 11. 28.).
- Plan xeral de normalización da lingua galega. Xunta de Galicia, 2006. https://www.lingua.gal/a-secretaria-xeral/plans-e-actuacions/_/contido_0001/plan-xeral-normalizacion-lingua-galega (letöltés időpontja: 2023. 05. 23.), https://llengua.gencat.cat/en/serveis/legislacio_i_drets_linguistics/la_llengua_catalana_al_nou_estatut/index.html (katalán nyelven; letöltés időpontja: 2023. 09. 07.).
- Real Cédula de 3 de octubre de 1714. https://www.rae.es/sites/default/files/Cedula_real.pdf (letöltés időpontja: 2023. 11. 10.).
- Resolución de 1 de octubre de 2019. https://www.boe.es/diario_boe/txt.php?id=BOE-A-2019-14218 (letöltés időpontja: 2023. 11. 21.).
- Tribunal Constitucional de España, Sentencia 31/2010, fundamento jurídico 14. b. <https://hj.tribunalconstitucional.es/HJ/ca/Resolucion/Show/6670> (letöltés időpontja: 2023. 11. 19.).